

ВАРТОВА БАШТА

І ВІСНИК ПРИСУТНОСТІ ХРИСТА

СКАЛА ВІКІВ
 Іншої підвалини ні-
 хто неможе заложити
 Викуп За Всіх

"СТОРОЖЕ! ЯКА ПОРА НОЧІ?"
 "Нагтодись поранок, та ще ніч" Іса.24.

WATCH TOWER AND HERALD OF CHRIST'S PRESENCE
 (Ukrainian Edition)

VOL. II February 1st 1925 No. 2
 Року Божого 6053 Лютий 1, 1925

ЗМІСТ

Пасха Нового Сотворіння — Вечера Господня	19
Ісус вставляється за своїми учениками	23
Ісус в городі Гетсеманським	25
Христос перед Пилатом	26
Вечір молитви	28
Соборний Каміт або Свиня Завіту	29
Листи зі старого краю	32

„Став же я немаче на варті і, стоячи мов би на башті, роздумував, що скаже він мені, що відповідь на мою жагобу.“ — Аввакум 2:1.

© WTB&TS

На землі переполох народів у заколоті, як зареве море та філії [взбудрені, невдоволені маси]. І омертвіють люди від страху та дождаання того, що прийде на вселенну [на всіх людей]: сили бо небесні [церковні] захитаються. . . Як побачите, що се стазється, знайте, що Царство Боже близько. . . Випросяйтесь і підіймайте голови ваші, радуйтеся, бо наближилось викушення ваше. — Євангелії: Маттея 24:33; Марка 13:29; Луки 21:25-31.

СЕЙ ЖУРНАЛ І ЙОГО СВЯТА ЦІЛЬ

СЕЙ журнал служить головню на се, аби подавати поясненя до св. Письма і поученя з него. Заложений (1884. р.) в англійській мові, аби ширити науку Ісуса Христа, він не тільки допомагає дітям Божим при студійованю св. Письма, але також подає, коли Товариство має свої конвенції, повідомляє о приході представителів Товариства так званих „Лильгримів“ і подає звіти з конвенцій.

Наші так звані „Верійські лекції“ подають і поясняють в приступний спосіб „ВИКЛАДИ СВ. ПИСЬМА“ видані товариством і є дуже помічні всім тим, хто хоче досягнути почетний ступень т. зв. „Вербі Деї Міністер“ (В. Д. М. — V. D. M.), що означає: Слуга Слова Божого.

Сей журнал боронить головню сеї єдиної і правдивої підстави надії Християн, котру загально всі відкинули, іменно ВИКУП (відкупленс) дорогоцінною кровю (смертю) „чоловіка Ісуса Христа, що дав себе на ВИКУП (як відповідну ціну) за всіх“ (1. лист Петра 1:19; 1. лист до Тимофея 2:6). Будуючи отже на тім певнім фундаменті: золото, срібло і дорогі каміня-жемчуги слова Божого (1. до Коринтян 3:11-25; 2. Петра 1:5-11), дальшею цілею сего журналу є показати всім: яка є спільність тайни, котра була укрита в Бозі . . . , щоби тепер обявилась через Церкву всяка премудрість Божа — „котра в інших родах (віках) не була обявлена синам людським так, як тепер є вона обявлена.“ — до Ефесян 3:5-10.

Сей журнал є незалежний від всяких партій, сект або віроісповідань, яких собі натворили люди; а старається кожде своє слово підпорядкувати у всім під волю Божу в Христі, як учить сего св. Письмо Дятого може сміло говорити і розбирати кожде слово, яке голосив Ісус, — відповідно до сего, як нам Бог уділить своєї мудрости порозуміти Його слово. Наше становиско не є догматичне, але певне; бо що знаємо, се твердимо, маючи сильну віру в Божі обітниці, які є певні. Ми є як ті слуги, котрі виконуємо Його службу; дятого рішенє наше, що має бути поміщене в сім журналі а що ні залежить від сего, як ми розуміємо Його волю, науку Його слова, аби скріплати Його людей в ласці Божій і в знаню. Тому не тільки просимо наших читачів, але домагаємось від них, аби досліджували кожде написане тут слово при помочи неомильного слова Божого, і тому для лекшого провіреня наводимо звичайно голосу і стих з Пророків і Апостолів.

СВ. ПИСЬМО ВИРАЗНО І ЯСНО УЧИТЬ НАС:

ЩО ЦЕРКВА — се „храм живого Бога“, се особливе „діло рук Його;“ що будова її відбувалася через цілий Свангельський вік, — се є від часу, як Ісус Христос стався Відкупителем цілого світа і Угольним каменем свого храму. Через сей то храм, скоро буде він докінчений. Бог зішле благословенне на „всіх людей“ і тоді вони будуть мати приступ до Него. — 1. до Коринтян 3:16, 17; до Ефесян 2:20, 22; 1. Мойсея 28:4; до Галат 3:29.

Що хто в тім часі увірив в ЖЕРТВУ ХРИСТА ЗА ГРІХ і посвятиться Йому, сего буде Він леначе обтісовати, допасовувати і вигладжувати, а скоро буде готовий і докінчений останній з тих „живих камінів“ з „вибраних і дорогих“, тоді великий Майстер-Учитель згромадить їх разом при першім воскресеню. Тоді ся Церква буде наповнена Його славою і станеться місцем стріч між Богом а людьми через цілих тисяч літ. — Одкрите 15:5-8.

Що підставою надії так для Церкви, як і для світа є се, що Ісус Христос з ласки Божої пожив смерти за „всіх“, стався „викупом за всіх“ і, що Він буде „правдивим світлом, що просвічає КОЖДОГО ЧОЛОВІКА, що приходить на світ“ у „властидім на се часі.“ — до Жидів 2:9; Йоан 1:9; до Тимофея 2:5, 6.

Що надією Церкви є, що вона буде такою, яким є її Господь, буде „бачити Його таким, яким Він є,“ буде „учасником Божої природи“ і буде мати участь в Його славі, як Його співнаслідник. — 1 Йоана 3:2; Йоан 17:24; до Рим. 8:17; 2 Петра 1:4

Що в теперішнім часі Церква, святі мають себе видоснаголити, усювершити до служби в будучности; мають розвинути в собі аську ласку; бути свідками Божими перед світом і приготувати себе на царів і священників в будучих віках. — до Ефесян 4:12; Маттея 24:14; Одкрите 1:6; 20:6.

Що надія світа лежить в благословеннях, в котрих довідаються і отримують всі люди через Царство Христа, що буде тривати тисяч літ. Всі, що схотять бути послужні законам і їх виконати, отримають з рук свого Відкупителя і прославленої Церкви все те, що Адам утратив, а всі уперті в злім і непоправні будуть ЗНИЩЕНІ. — Діяння св. Апостолів 3:19-23; Ісаїя 35.

WARTOWA BASHTA

Published by WATCH TOWER BIBLE & TRACT SOCIETY,
18 Concord Street, Brooklyn, N. Y.

Yearly Subscription Price: United States, \$1.00; Canada and Miscellaneous Foreign, \$1.50.

Entered as second-class matter February 14, 1924, at the postoffice at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

(Сей журнал виходить в кількох мовах)

РЕДАКЦІЙНИЙ КОМІТЕТ: Сей журнал виходить під надзором комітету, в склад котрого входять: J. F. Rutherford, W. E. Van Amburgh, J. Hemery, C. E. Stewart, R. H. Barber. Кожний артикул уміщений в англійській журналі читас і одобряє найменше трьох його членів.

Передплату в Сполучених Державах Америки можна посилати Моні ордерами або через Експрес компанію або банковими дребтами. З Канади і прочих країв треба посилати передплату Міжнародним поштовим переказом.

ПЕРЕДПЛАТА за Вартову Башту на рік виносить: в Сполучених Державах \$1.00, для Канади \$1.50; для Галичини і Волиня 4 золоті пол.; для Чехо-Слованії 30 корон; для Буковини 100 левів; для Франції 17 франків; для Бразилії 10 міляррейсів; для Аргентини 3 пеза. Грошеві моні ордери адресувати тільки так: The Watch Tower 18 Concord St., Brooklyn, N. Y.

УВАГА ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ! В нас є такий звичай, що не вислаємо спеціального повідомлення, що отримано належитість ані не повідомляємо, що передплата сінчилася, тільки зазначаємо се побіч адреси.

Для бідних, що не можуть заплатити за наш журнал, а хочуть його читати, вислаємо даром, если є се попросять.

Сей журнал виходить раз в місяць. Подиноке число стоить 10 центів, гуртом 5 центів.

Дорога брата Н. Філя

Брат Н. Філь дасть публичні і бухові виклади в сих місцях:

Carnegie, Pa.	Feb. 25-27	Duquesne, Pa.	"	14
Pittsburgh, Pa. Feb. 28, Mar. 1		Whitsett, Pa.	"	15, 16
Homestead, Pa.	Mar. 2	Carnegie, Pa.	"	17
Donora, Pa.	" 3-6	Youngstown, Ohio	"	18, 19
Brownsville, Pa.	" 7-9	Erie, Pa.	"	20, 21
Yostsburg, Pa.	" 10	Cleveland, Ohio	"	22, 23
Rices Landing, Pa.	" 11	Akron, Ohio	Mar. 24, 25, 26	
Palmer, Pa.	" 12	Lorain, Ohio	Mar. 27	
McKeesport, Pa.	" 13			

ДО ВІДОМА КАНАДИЙСКИМ БРАТЯМ

Проситься Братів з Канади удаватися від тепер у всіх справах впрост на адрес канадійського відділу:

Watch Tower Bible & Tract Society, 40 Irwin Avenue, Toronto, Ontario.

ПАМ'ЯТКА ВЕЧЕРІ ГОСПОДНЬОЇ

Подаємо до відома всім Братям, що свято Пам'ятки Вечері Господньої припадає сего рону в середу 8. Цвітня-Апріля по 6. годині вечером. Надіємось, що ся хвиля буде великим покріпленем для людей Божих. Просимо при тім, щоб всі Збори або члени повідомили нас як найскорше о числі учасників Вечері.

ДО ВІДОМА ВСІМ!

Проситься Братів з Сполучених Держав і з прочих країв, щоб всі листи до нас адресували тільки так:

WARTOWA BASHTA

18 Concord St.

Brooklyn, N. Y.

ВІСТНИК ПРИСУТНОСТІ ХРИСТА І ВАРТОВА БАШТА

Рік II.

Лютий-February 1, 1925

№ 2

Пасха Нового Сотворіння — Вечера Господня.

Єгипетська неволя і визволення з неї в прообразі і в дійсності — „Церква Перво-родних“ — „Ми многи сьмо одним хлібом“ — Святокування сеї Пам'яті ще й тепер властиве — Хто може брати участь в Пам'яті? — Хто може проводити? —
Порядок в часі сего.

„Бо наша пасха, Христос, заколена за нас. Тому святкуймо не в старому квасі, ані в квасі збоги та лукавства, а в опрісноках чистоти і правди.“ — 1. до Коринтян 5:7,8.

В історії прообразових Ізраїльтян подія, звана Пасха, має велике значіння. Свято Пасхи обходять вони щороку, починаючи п'ятнадцятим (15) днем першого місяця (згідно вечером 14. дня по нашому численню). Се свято було установлене на пам'ятку визволення Ізраїльтян з Єгипетської неволі. А головню на пам'ятку, що ангел Господень поминув їх первородних синів і захвав їх при життю, підчас коли поубивав всіх єгипетських. Се була остання кара, яка впала на Єгиптян і змусила їх, що нарешті згодилися випустити Ізраїльтян на волю. Се, що ангел смерті пощадив первородних синів Ізраїля, а поубивав єгипетських, було предтечею визволення цілого народу Ізраїльського з неволі Єгипетської і їх щасливого переходу через Червоне Море на свободу. Можемо легко поняти, чому нарід Ізраїльський святкував урочисто сю подію. Се визволення їх з Єгипетської неволі рівнялося народинам їх яко нації. В такім то значінню Ізраїльтяни святкують се свято аж до нині.

Членів „Нового Сотворіння“ інтересують сі річі, як взагалі все, що тільки їх небесний Отець зділав або установив чи то зглядом прообразового народу, тілесного Ізраїля, чи то зглядом всіх людей цілого світа. Але многу більше інтересують їх сі події, що сталися в Єгипті тому, що Господь об'явив їм „тайну“, секрет, що все, що там сталося з природним Ізраїлем, було дане в тій цілі, щоб представити або неначе в образі показати їм о многу більші річі в плані Божім, які призначені для антитипічного, правдивого духового Ізраїля, — для Нового Сотворіння.

Ап. Павло каже, що звичайний чоловік не розуміє правди о духових річах: „Тілесний* чоловік не приймає (не розуміє того), що є духа Божого; бо се йому дурним видається, і (навіть) не може зрозуміти, бо се духово треба розбирати; але нам [Новому Сотворінню] Бог відкрив те своїм духом.“ (1. до Корин. 2:14,10) Бог уживав Апостолів за своє орудд і через них подав нам певні вказівки, щоб під проводом святого духа ми за допомогою них могли порозуміти глибокі Божі правди.

*По грецьки написано: ψυχικός, від слова ψυχή, по нашому: душа або сство, чоловік, і тому у всіх католицьких бібліях і в прочих переводять словом: тілесний або природний; ми чуже так переводимо. Таким переводом вони сами потверджують, що душа, ψυχή, се щось матеріального, тілесного або чоловік. Так і Апостол учив.

Одну з таких вказівок або ключів маємо в словах, що їх положили ми на чело нашої розправи. Ідучи за вказівкою Апостола, ми бачимо виразно, що тілесний Ізраїль був образом всіх людей Божих — се значить представив всіх тих, що в тисячлітню стануться остаточно його людьми. Єгиптяни же представляли тих, що будуть противитись людям Божим; їх цар, Фараон, представляв сатану, князя зла і тьми. Слуги і їзці Фараона представляли упавших ангелів і людей, котрі злучаться зі сатаною і стануть супротивлятись Богу і його людям — Новому Сотворінню і взагалі домівникам віри (товаришам по вірі). Як нарід Ізраїльський вздихав за свободою і стогнав під нагайкою своїх наставників, однак був за слабкий і не міг сам себе висвободити і ніколи не був би увільнився знід ярма Єгипетського, если би Бог не був вставився за ними і не післав їм Мойсея, щоб стався їм висвободителем, так само бачимо, що цілий світ стогнав від давна і тепер ще стогне і вздихає і мучиться під ярмом „князя сего світа“ і його слуг, Гріха і Смерти. Сі тисячі мільонів людей бажують висвободитись знід ярма своїх гріхів і немочей, як також від кари за них — терпіння і смерти. Та без Божої помочи люде є безсилні. Мале число людей по великих трудах дійшло не раз до чогось, але свобідний не є ніхто. Увесь рід людський є невольником гріха і смерти і одинокою для них надією є Бог і антитипічний Мойсей, Ісус Христов, котрий, як приобіцяв, висвободить своїх людей у своїм назначенім часі. Переведе їх через Червоне Море.

Такий є загальний образ. Але в нім як його частина криється ще другий особливий образ, котрий не відноситься до всіх людей взагалі і до їх увільнення із ярма гріха і смерти, але тільки до особливий класи людей між ними, до — перво-родних. Боже слово учить нас, що дійсними, антитипічними перво-родними, котрих тамті були тільки прообразом, є „Церква Перво-родних, котрих імена написані на небесах“ — Нове Сотворіння. В прообразі перво-родні Ізраїльські занимали особливне становище. Вони були наслідниками всего. Задля сего то становища вони були виставлені на особливші проби і досвідчення скорше, аніж їх братя. Вони могли умерти ще до виходу всіх із Єгипту. По виході сі перво-родні заняли висше становище — отримали виконувати особливше діло, сталися віддільною класою, під назвою:

покоління Леві. Вони зістали відокремлені від своїх братів, зріклися великого наслідства до землі, щоб по Божому розпорядженню могли бути учителями своїх братів.

Се покоління або дім Леві представляло дім товаришів по вірі, котрими є Царське Священство, котре тепер приготується до сеї гідности, і котрі задля братів зріклися всякого наслідства до землі. Вони по певнім часі будуть дійсним Царським Священством, котрих Архисреєм є сам Господь Ісус. Вони враз з Ним через тисяч літ будуть благословити, царювати над світом і його учити.

Користаючи з ласки, даної Господом Ісусом, вони викраються самих себе або жертвують наслідство до землі, будуче жите на землі, щоб могли отримати жите в небі. Тому отже, хотяй Церква Первородних, Нове Сотворіння, хотяй „всі вони умирають як люде,“ і, дивлячись з людського погляду вони ненотрібно тратять земські річі і відмовляють собі всяких вигод і приємностей більш, аніж хто другий, то однак, хотяй звичайний чоловік не розуміє сего, вони, зіставши увільнені від смерти, яко Царське Священство з своїм найвищим Архисреєм, Ісусом, стануться учасниками слави, чести і безсмертности. Сі, що умерли серед темної ночі сего Євангельського віку, ще заким засвітає ранок тисячліття і заким взійде ясно Сонце справедливости, стануться провідниками всіх людей, щоб увільнити їх із ярма Гріху і сатани. Зауваж, як з тим годяться слова ап. Павла: „Все сотворіне . . . стогне і мучиться . . . і дожидає одкриття синів Божих.“ (до Рим. 8: 22,17) Чекає, коли ціла Церква Первородних перейде в пернім воскресенню до слави, чести і безсмертности.

В тім прообразі бачимо ще одну важну рису. Щоб заховати перво-родних при життю і дальше, щоб увільнити люд Божий з неволі, потреба було убити пасхальне ягня і його кровю покрити поріг і одвірки дверей дому, а його м'ясо треба було в ночі з'їсти з гіркими зіллями і з прісним (неквашеним) хлібом. Таким чином кожний Ізраїльський дім представляв дім товаришів по вірі, і кожде ягня представляло Агнця Божого, котрий бере гріхи світа на себе. Перво-родний же в кожній родині представляв членів Нового Сотворіння, членів тіла Христового. Гіркі зілля представляли проби і терпіння Нового Сотворіння в теперішнім віці, котрі чим є більші, тим більший викликають апетит у товаришів по вірі за Агнцем Божим. А що в кождім домі всі мусіли їсти, маючи в руках палицю і бути підперезані і готові до дороги, се означало, що дійсні (антитипічні) перво-родні будуть в такий самий спосіб „їсти“ Агнця Божого в часі ночі сего Євангельського віку і будуть подорожними і чужинцями у світі. Вони зрозуміють неволю гріха і смерті і будуть бажати, щоб Господь увільнив їх з неволі гріху і смерті (тілія) — на волю синів Божих.

ПАМ'ЯТКА СМЕРТИ НАШОГО ГОСПОДА ІСУСА ХРИСТА

Подібно як в прообразі убивано пасхальне ягня 14. дня першого місяця, — [котрий то день був днем перед святом пасхи, котре описав Жиди стали святкувати], — так також в останній день перед жидівським святом пасхи, котре трвало 7 днів, се є, 14. дня першого

місяця умер наш Господь Ісус, як дійсний (антитипічний) пасхальний Агнець, як „Агнець Божий, що бере на себе гріх світа.“ В ніякий вищий час не міг наш Господь Ісус скінчити в смерті своєї жертви, котру розпочав в часі свого хрещення в смерть маючи 30 літ. Помимо того, що Жиди кілька разів наставляли на його життє, ніхто не важився положити на Него своєї руки, бо „не прийшла його година.“ — Іван 7:8,30.

Як Жиди мали розказ вибрати ягня на пасху 10. дня першого місяця і держати його в своїх домах аж до 14. дня, коли то мали його убити, так подібно наш Господь Ісус предложив себе Жидам, щоб прийняли його за свого царя на п'ять днів перед їх пасхою. Десятого (10.) дня першого місяця Ісус в'їзжав на ослі до міста Єрусалиму, а множество народа покликувало: „Осанна сину Давидовому! благословен грядущий в імя Господне, цар Ізраїлів!“ (Мат. 21:15; Іван 12:13) „У своє прийшов, і свої не прийняли його, котрі же прийняли його, дав їм власть (дітьми) синами Божими стати ся.“ Нарід Ізраїльський через своїх представителів, князів, не прийняв його, але відкинув. Таким чином він на час злучився з сатаною проти Ісуса. Та помимо того по благодати Божій кров Нового Завіту принесе користь і домови Якова, як також і всім тим, що будуть хотіти поєднатись з Богом. Вони всі будуть мати користь із заслуг Агнця Божого. А що Жиди не хотіли „їсти“ дійсного Агнця, тому стратили нагоду статися „народом перво-родних,“ Царським Священством, Святим Народом, особливим народом Мессії. Вони стратили нагоду перейти із смерті до життя і статися членами Нового Сотворіння, маючи подостатком життя, життя в чести і безсмертне. Але на других місяцях св. Письмо заповідає нас, що і вони будуть мати красну нагоду прийняти ще Агнця Божого, „їсти його тіло,“ скористати з його жертви, і таким чином увільнитися з неволі гріха і смерті, привявши Господа Ісуса і його вірних братів, духового Ізраїля, дійсну Церкву Первородних за свого провідника. — до Римлян 11:11-26.

Як раз 14. дня першого місяця, сеї самої ночі, коли Юда зрадив Ісуса, і сего самого дня, коли Він умер, яко дійсний Агнець, Ісус Христос з своїми учениками відсвяткував жидівське свято пасхи. Сеї отже ночі Ісус з своїми учениками їв прообразове ягня, котре вказувало на Него і на його жертву за гріх світа, на сю „правдиву поживу,“ котра одинока може дати життє, свободу і щастє синам Божим. Наш Господь Ісус міг з'їсти сю вечеру в ночі перед тим днем, коли умер на хресті, а однак кажемо, що Він з'їв вечеру і умер одного і того самого дня по сій причині, що по жидівському звичаю день починався не о півночі, як у нас, але вечером. Видко отже, що Бог так уложив всі справи Ізраїля, щоб вони собою представляли певні прообрази або типи.

Ісус Христос і його апостоли, будучи „уроджені під Законом,“ мусіли святкувати жидівське свято пасхи у своїм властивім часі. По вечері, коли вже з'їли ягня з гіркими зіллями і з прісним хлібом, і правдоподібно поливаючи „виноградний сок,“ як се було в звичаю у Жидів, Ісус взяв прісний хліб і виноградний сок, що лишалися з жидівської прообразової вечері, і уста-

повив між своїми учениками і для своєї цілої Церкви, котру вони представляли (Йоан 17:20), нову річ, котра, починаючи ними, як духовим Ізраїлем або Церквою Первородних або Новим Сотворінням, мала зайняти місце або заступити вечеру жидівської пасхи. Ісус Христос не установив тоді иншого і вищого прообразу пасхи. Навпаки! тоді що й не прообраз став здійснюватись. І тому від сего часу хто прийняв і увірував в сповнення сего прообразу, не міг дальше святкувати старого свята пасхи. Наш Господь Ісус мав бути убитий як дійсне Ягня, або як каже ап. Павло: „Христос, наша пасха (зістала) заколена за нас.“

Хто прийняв Христа як пасхального Агня і таким чином увірував, що дійсність заняла місце прообразу або типу, той не буде більше приготівляти прообразове ягня і його їсти на пам'ятку висвободження з неволі Єгипетської, що було тільки прообразом вищого і дійсного висвободження. Від тепер отже для тих, що увірували в Ісуса Христа як в правдивого пасхального агня, буде на місці, если його кровю будуть скроплювати одвірки свого серця: „Окропивши серця від совісти лукавої.“ [Се значить, від теперішнього осуду — знаючи, що їх гріхи зістали змити його кровю, і що задля пролятої його крові вони мають відущення гріхів.] Від тепер вони мусять їсти або присвоювати собі заслуги свого Відкупителя — заслуги чоловіка Ісуса Христа, що видав себе на викуп за всіх. Вони вірою мусять їсти або присвоювати собі ці заслуги і розуміти, що їх гріхи зістали вложені на Господа Ісуса, і що Він умер за них, щоб його заслуги і праведність могли бути їм приписані. Ось такі річі вони їять вірою або собі присвоюють.

Если отже Вечера Господня заняла місце жидівської вечері пасхального агня або жидівської пасхи, і если Вечера Господня не є вищим типом або прообразом, — бо антипи або дійсність, на котру тамтою прообраз вказував, почався виконувати, — чим же тоді вона є? На се відповілаємо, що се є торжественне святкування Пам'ятки убиття Агня Божого, пам'ятка смерті нашого Господа Ісуса Христа. Ся Вечера мала пригадувати ученикам Христовим, що розпочалася сповнювати дійсна Пасха.

Таким чином, коли приймаємо нашого Агня і святкуємо пам'ятку його смерті за нас, се означає, що ми сподіваємось визволення на волю людей Божих, і дальше, що хто знає вартість сеї смерті і гідно обходить її пам'ятку, такий не є з сего світа, хотяй живе в сім світі; але що вони є на сім світі неначе подорожні і як чужинці, котрі шукають кращого дому, де не буде смутку ані тернів, які пригнітають людей в теперішнім часі царюваня Гріху і Смерті. Такі споживають правдивий, дійсний (антитипичний) прісний хліб; се значить, вони стараються мати його в повній чистоті, не зіпсутого квасом людських теорій або занециженого людськими додатками, [що походять з людської гордості і самолюбства і т. п.], щоб могли бути сильними в Господі. Вони також споживають гіркі зілля переслідувань, бо Ісус сказав, що слуга не є більший пана свого. Если на їх пана, Ісуса, але говорили і переслідували і відкинули його, то і вони мусять сподіватись, що світ буде

їм те саме чинити; бо світ не розуміє їх, як і не розумів Спасителя. Так! ці слова Христа потверджують, що ніхто не буде йому любий, если їх вірність до Него не стягне на них неласки у світа. „Кожний, хто хоче благочестиво жити в Христі Ісусі, буде гонений.“ „Блаженні ви, коли вас будуть безчестити, та гонити, та казати на вас усяке лихе слово не по правді за дла мене. Радуйтеся і веселіться, бо велика нагорода ваша на небі.“ — 2. до Тимотея 3:12; Матей 5:11,12.

Колі Ісус Христос установив свою Пам'яткову Вечеру, звану Последною Вечерю, як вже сказано, вона сталася новим символом, стала мати в собі нове і відмінне значіння, яке доси було знане. Хотяй побудовано її на прообразовій старій пасці, то однак вона не була частию її. Ся Вечера нагадувала або була пам'яткою анти-типу, пам'яткою дійсного Агня. Бо читаємо: „Господь Ісус тої ночі, котрої був виданий, взяв хліб, і подякувавши Богу, переломив і сказав: Беріть і їдьте, се є тіло моє, котре за вас ламлене. [Сей хліб представляє мене, дійсного (антитипичного) Агня, — він представляє моє тіло, мене чоловіка, що буду завтра убитий за вас.] Се робіть на мою пам'ятку.“ Так видно, що Ісус Христос хотів сими словами вирити глибоко в пам'яті своїх учеників, що Він є сим анти-типичним, дійсним Агнем для анти-типичних, дійсних первородних синів і товаришів по вірі. Слова: робіть се на мою пам'ятку, вказували, що ся нова установа мала зайняти у його послідувателів місце старої пасхи, котра вже перестала існувати по сій причині, що се, на що вона вказувала, вже сповнилось. „Так само (взяв) і чашу по вечері і сказав: ся чаша є новий завіт в моїй крові“ — кров завіту — кров, котра запечатуге Новий Завіт. „Се робіть, скільки раз пете, на мою пам'ятку.“ Сих слів не маємо так розуміти, що се можна робити коли будь, не зважаючи на час і місце і т. п., але Ісус хотів їм сказати, що від тепер коли будуть пити чашу і їсти прісний хліб в час свята пасхи, тоді вони мають уважати се свято не святом давньої пасхи, але святом анти-типичної, дійсної пасхи, — мають обходити пам'ятку смерті Агня Божого. Як було б се не по закону і не на місці і не мало б ніякого значіння святкувати стару пасху коли будь а не у назначенім Богом часі, так подібно було би не на місці і невідповідно святкувати дійсну (анти-типичну) Пасху в инший час, а не в річницю її установлення. — 1. до Коринтян 11:23-25.

Ап. Павло додає: „Бо скільки раз їсте хліб сеї і пете чашу сю, смерть Господню оповідаєте, аж Він приїде.“ (1. до Корин. 11:26) Ці слова показують, що ученики розуміли добре, що від тепер щорічне свято старої пасхи мусять мати для всіх послідувателів Господніх нове значіння: ломане хліба має нагадувати ломанне тіла Ісуса Христа, а чаша має нагадувати його кров, або разом: смерть Ісуса Христа. Хотяй ся нова установа не була наложена на учеників як яке право-закон, і хотяй не було наложеної кари для тих, хто би не заховував сеї пам'ятки, то однак Ісус знав добре, що хто повірить в Него і зрозуміє і прийме його як дійсного Агня Божого, такий з радістю буде обходити сю Последну Вечеру, як Він сего желав. І його

послідувачі чинять се так аж доси. Віру у викуп бачимо у них і тепер ще. Вони святкують сю Памятку „аж Він прийде,“ — не тільки до часу паровсі нашого Господа або до другої присутності в часі живих при кінці сего віку („світа“), але і в часі його паровсі, коли його вірні послідувачі оден за другим стануть збиратися коло Него, перейшовши „завісу“ і, як наш Ісус заявив, там будуть шти його „новим в Царстві.“

„МИ МНОГІ ЄСЬМО ОДНИМ ХЛІБОМ“

„Чаша благословення, котру благословляємо, чи се не є спільність крові Христової? Хліб, котрий ломимо, чи се не є спільність тіла Христового? Бо одним хлібом, одним тілом — ми є многі; бо всі від одного хліба при-чашаємось (ми всі є членами або частями сего одного хліба).“ — 1. до Коринтян 10:16,17.

Ап. Павло під впливом святого духа подає нам тут ще друге додаткове значінне, яке заключає в собі установленне нашим Господом Памятки Последньої Вечері. Павло не перечить, а потверджує, що хліб в першій мірі означає зломане тіло нашого Господа Ісуса, убитого нашого Господа Ісуса, принесеного за нас на жертву; а чаша означає його кров, котра запечатує наше увільнення. Але тут показує він на ще друге додаткове значінне. Іменно, що ми як члени Церкви, як члени тіла Христового, маючи бути Первородними, Новим Сотворінням, стаємось з нашим Господом Ісусом учасниками або спільниками в його жертві; і, як каже на иншій місці, частю нашого посвячення себе лежить в тім, щоб доповнити „се, чого не достає терпінням Христовим (терпінням тіла Христового, а тим тілом Христовим є Церква).“ (до Колосян 1:24) Апостол висказує тут сю саму думку, яку виразив в словах: „Ми охрестилися в смерть його.“ В такий спосіб отже, підчас коли тіло нашого Господа, наш Господь, був неначе хлібом зломаний за світ, то віруючі сего Євангельського віку, сі вірні і вибрані, се Нове Сотворінне, уважаються як часті сего одного хліба, як „члени тіла Христа.“ Зейтси отже, коли ломимо хліб і розуміємо, що се представляє жертву нашого Господа Ісуса за нас, ми дальше розуміємо, що се означає також ломанне нас самих або приношення в жертву цілої Церкви. Се значить, що всі, котрі посвятилися умерти з Ним, мають бути ломані з Ним, мають мати участь в його терпіннях.

Таке як раз значінне має в собі слово „общенне, причасте, ком-унія, *κοινωνία* по грецьки, — се значить: спільність, союз, взаїмна участь в чімсь.

Тому отже, святкуючи щороку свято сеї Памятки Последньої Вечері, ми не тільки узнаємо тим підставу усеї нашої віри, котра спочиває на жертві дорогого Спасителя, принесеної за наші гріхи, але також відвідуємо і відновляємо в собі наше власне посвячення себе „умерти з Ним, щоб з Ним і жити,“ — „терпіти з Ним, щоб з Ним і царювати.“ Яке велике і глибоке значінне міститься в сім з Божої волі установленім святі! Ми не кладемо символів на місце чогось дійсного. Так само і наш Господь Ісус певно не мав на думці поставити чогось подібного, а тим більше нам не випадас чогось подібного чинити. Спільність, здука нашого серця з

нашим Господом, насичуванне Ним нашого серця, сердечна сподука з товаришами, членами тіла і шире зрозумінне нашої угоди (завіту) посвятитись на жертву — отсе є ся дійсна спільність, *κοινωνία*, причасте, спільна участь з Ним. А коли будемо йому вірні будемо кождо-денно з Ним злучені, — ломаючи своє тіло або умираючи з Ним кожного дня, — будемо безнастанно насичували себе його заслугами і виростати в Господі і в силі його могутости. Яке велике благословенне отримусмо, коли гідно обходимо сю Памятку! Наше серце запалюється щораз більшою любовю до Господа Ісуса і виростаємо в щораз більшій ласці і знанню, та бажаємо з усіх сил служити дальше в сій службі, до котрої ми покликані не тільки в теперішнім життю, але також в будучім!

Треба завважати, що Апостол говорить також і о чаші, за яку дякуємо Богу. „Чаша благословення, котру благословляємо, чи се не спільність крові Христової?“ О, що за взнесла думка! Правдиво посвятивши себе Християни, вірне „мале стадо“ Нового Сотворіння, могли статись в часі Євангельського віку членами тіла Христа; а всі терпіння і проби, ганьба і смерть їх, котрих прийав Господь Ісус і узнав їх за „членів свого тіла,“ є почислені як часті його жертви, позаяк вони злучилися з Ним і узнали його своім Головою, своїм найвищим Архисреєм! Хто розуміє сю річ, хто знає оцінити вартість статись членом сеї Церкви, до котрої Бог покликає, і дальше, мати участь в жертві смертній тепер, а в будучности участь в славнім ділі, сей напевно буде радуватись, що є гідний терпіти зневаги за імя Христове і віддати своє життя на службу Правді, і статись членом його тіла, Церкви. Такі не дбають на се, що світ не знає їх, бо і їх Учителя світ не пізнав також. (1. Йоана 3:1) Вони не дбають, що мусять терпіти і стратити хоч би найдорожшу річ на світі, коби тільки статись гідними мати участь в славі з своїм Відкупителем. В міру сего, як вони виростають в ласці, в знанню і в ревности, приходять до сего самого заключення, і на всі річі земські задивляються так, як чинив ап. Павло коли казав: „Я все уважаю марністю (за втрату) задля вищого розуміння Христа Ісуса.“ „Я уважаю, що терпіння теперішнього часу є недостойні слави, яка має явитись у нас.“ — до Філіппян 3:8; до Римлян 8:18.

Ще одна думка криється в святі Памятки Последньої Вечері. Іменно, вказує на спільну любов і симпатію до себе, яка повинна бути між всіма членами сего „одного тіла“ Господнього. В міру сего як дух Господень щораз більше володіє нашим серцем, ми радуємось, если можемо, коли надариться яка нагода, чинити добре всім людям, а годовно товаришам по вірі. Хотяй ми симпатизуємо з цілим світом, то однак більше мусямо симпатизувати з Господом Ісусом, а дальше з тими, котрих Він узнає за своїх, котрі мають його духа і стараються йти його слідами. Апостол каже, що степеня любови, яку маємо до Господа Ісуса, пізнати по тім, яку любови оказуємо до братів, до товаришів, членів його тіла. Если наша любов є така, що може все витерпіти і все перенести зглядом других людей, то оскільки більше ми бу-

демо могли се учинити зглядом сих товаришів, членів сего самого тіла, котрі так тісно лучаться з нами через нашу Голову! Не дивуємось тепер, що ап. Йоан сказав, що найпевнішим доказом, що ми перейшли із смерті до життя, є се, коли маємо любов до братів. (1. Йоана 3:14) Так дійсно! І ми пригадуємо собі, що ап. Павло, говорячи о доповнюванню тернінь Христа, додає: „за тіло Його, котрим є Церква.“ — до Колосян 1:24.

Така сама думка є висказана у 1. Йоана 3:16: „Ми повинні за братів душі (життя) класти.“ Яку велику братню любов заключають ці слова! Чи можемо де знайти таку братню любов, щоб оден за другого життя своє клав? Ми не говоримо тут, як се Богу приємно ужити Церкви для добра світа, як се є представлене під прообразом „Господнього козла“ яко часті жертви Дня Примирення. Тільки враз з Апостолом зазначаємо факт, о скільки се нас обходить, що нашу жертву, класти своє життя маємо найперше за братів — в їх службі. — Служити світові належить головню до будучого віка, до тисячліття. — Серед теперішніх обставин наш час і наші таланти, наш вплив і масток в більш або в меншій мірі належать до других (до жінки або дітей, до стареньких родителів або других залежних від нас осіб), і мусимо також дбати про себе самих, про річи, що нам є потрібні і приличні. З сего бачимо, що нам лишається досить мало, котре можемо пожертвувати для братів.

І хотияй мало маємо, то світ, тіло і диявол стараються беззастано і те мало відобрати від нас, щоб ми його не пожертвували, як були прирекли.

Бог, вибираючи Церкву в часі, коли зло є дозволене і має верх, ділає се тому, щоб окружаючі обставини могли показати наш степенъ любови до Него і до тих, що є Його. Если наша любов є холодна, тоді потреби світа, тіла і противника будуть для нас за великі і заберуть нам увесь наш час, вплив і наші гроші. Навпаки! Если наша любов до Бога є велика і горяча, тоді те все пожертвуємо радо для Бога. І не тільки що віддамо нашу силу, вплив і гроші, котрі збувають, при кожній нагоді, коли можемо послужити братам, але в додатку сей дух посвячення себе Господу скаже нам зменшити наші життєві видатки на потреби родини і дому, а особливо на себе самого, як тільки розумно можна, щоб можна зложити більше на жертівник Божий. Як наш Господь Ісус три і пів літа ловав себе, своє тіло, три і пів літа віддавав свою кров, своє життя, і скінчив сю жетву аж на Голгофті, так подібно мається з нами. Маємо класти наше життя для братів і в малих справах, чи дочасних чи духових; а що духові справи є виші, тому в сих справах повинні ми служити найбільше. Бо хто видить брата, що йому недостає, а може помочти а не помагає, се найлучший доказ, що в його серці не панує дух Божий. (Продовження слідує)

ІСУС ВСТАВЛЯЄТЬСЯ ЗА СВОЇМИ УЧЕНИКАМИ

ІСУС ДБАЄ ПРО СВОЇХ — ЗНАЧИННЕ ІМЕНІ: ОТЕЦЬ — ЛЮБОВ ІСУСА ДО ЦЕРКВИ

„Отче святий, збережи їх в імя Твоє, тих, котрих Ти дав esi мені, щоб вони були одно, як і ми. Йоан 17:11.

Ісус Христос, скінчивши в останнє давати слова науки і напіннє своїм ученикам, неначе слова працання і останнього свого благословення, хотів ще щось їм сказати, але не впрот, а тільки щоб Його чули. Він взніс свої очі в гору до неба і встав в голос молитись. Єя молитва є записана в 17. голові євангелії Йоана.

Сего вечера Ісус сказав своїм ученикам важні річи, о котрих вони доси не знали. Він оновив їм о оселях небесних, які мають бути приготовані для них і о своїм дуже високім становищу, котре Він займе в небесах. А тепер ще більше їм відслонив. Він оновив їм, яку велику славу буде мати Церква враз з Ним і з його Отцем. Если би ми хотіли показати се на примірі, то найкраще надається до сего Намет. Як там, коли принесено жертву, архиерей йшов від жертівника до Святаї, а відтак до Святаї Святих неначе перед самого Бога, так і тут. Ісус наперед сказав їм о своїй смерті (що буде положений на жертівник), а опісля о життю, яке „в нім перебуває.“

З сеї молитви ми бачимо плян Божий, який Він має зглядом Церкви. Ісус прийшов на землю, щоб оновісти Ізраїлеви слова свого Отця о царстві Божім, котре в короткім часі мало ввійти в життя у своїх перших початках. Він також прийшов, щоб засвідчити публично і показати людям, який є його Отець. Але найважнішою його цілею було притягнути до себе людей, котрих серця бажали служити Богу. Се як раз Він зділав. „Я прославив Тебе на землі: діло скінчив, котре дав esi

мені, щоб його зробити.“ (Йоан 17:4) Ісус дбав головню про них. Він служив їм; а тепер Він представляє їх своєму Отцеві; Він молитесь за них; Він не молитесь за світом.

Хто уважно прочитає сю голову, сей зрозуміє, чому Ісус вставляється в молитві до Отця свого за своїми учениками. Бог післав свого Сина на світ, щоб Він оновив людям о Ним, а ці ученики прийняли його слова і повірили, що се свята правда. Тому Ісус сказав до них: „Сам Отець любить вас, бо ви мене полюбили і увірували, що я від Бога вийшов.“ (Йоан 16:27) Через цілий вік євангелії Ісус всегда опікувався „малим стадом“, сими вірними учениками і всіма тими, котрі опісля увірили в Него задля їх слова. Світ, котрий також отримав свідцтво о царстві, отримає благословенне в своїм властивім часі.

Наперед Ісус став благодати Отця за собою самим. Він просив Отця, щоб прославив його, бо надійшла його година. Але як завжди так і тепер Він стараєсь о се, щоб його Отець міг бути прославлений. Перед Ним було ще одно діло, котре мав сповнити, хотияй сказав: „Я скінчив діло, котре дав esi мені, щоб його зробити.“ Іменно, Ісус не скінчив ще найважнішого діла, ще не умер. Але у всіх своїх словах, котрі Ісус сказав своїм ученикам по вечері потім, як випили чашу з Ним, Він говорить о собі так, неначе би Він вже перейшов всі ті терпіння і досягнув побіду. Він говорив як той, що є

ловний побіди. Так приміром, Він сказав, що Він побілів світ. — Йоан 16:33.

Ісус молився даліше, щоб Отець прославив Його славою, яку Він мав перше, аніж був світ створений. Не треба сего розуміти так, неначе би Ісус молився, щоб Отець привернув Його наново до сего самого становища і був в сім самім відношенню до Отця, як був, заким стався чоловіком. Він не міг о се просити. Він знав, як бачимо з євангелії Йоана, що Він має зайняти вище становище, як те, що займав, заким стався чоловіком. Він мав приобіцяне місце по правниці Отця. Він мав бути від тепер Паном, Господом (Псал. 16:11; 110:1; Йоан 13:13), і тому просив, щоб сей завіт був добрий і в своїй силі. (Лука 22:29) Він і на даліше мав бути Посередником і орудом свого любого Отця, тільки що становище мало бути о много славійше. Молитва вказує, що Ісус розумів свою одвічальність. Він тепер мав виконати діло, котре, остаючи даліше чоловіком, не міг би виконати, тільки коли буде привернений до лавної влади. Тому Він молив, щоб Отець дав Йому наново сю славу, яку Він мав у Отця скорш, аніж повстав світ, коли все було під його рукою.

Ісус даліше так сказав: „Я обиявив імя Твоє людем, котрих дав еси мені із світа.“ А пізнійше так: „Отче святкий, збережи їх в імя Твоє тих, котрих дав еси мені“ і „я беріг їх в імя Твоє.“ — Йоан 17:6,11,12.

Тим, що Ісус обиявив імя Бога, через се повстала в учениках зміна. Яке-ж те є се імя? Чи імя означає характер Бога? Тут імя вказує більше, аніж на сам характер Бога. Слово імя вказує на відносини синів до Отця, до якого вони зістали прийняті. При кождім степені, як Бог обиявляв свій план, Він також подавав нове імя о собі. Сім іменем, яке Він подав о собі через Ісуса, було Отець. Ісус прийшов і говорив о своїм Отці; і зараз на початку говорив Він до своїх учеників: „ваш Отець, що на небі.“ (Матей 5:48; 6:8) Що иншого є повтарити слова: „Отче наш, що еси на небі.“ і уважати їх, що тим відається належну честь Богу, як се чинить нинішнє „християнство“, а зовсім що иншого є знати Бога як свого Отця в такім значінню, як те мав на думці Ісус. Хто прийняв і увірвав в Ісуса, що його післяв Бог, і хто посвятився цілковито Богу і зістав сплоджений наново, сей може знати і розуміти, що Бог є Отцем. В такім імені були збережені вірні слуги Господні. Сі діти Божі не думали вже о Бозі як о Бозі, що на небі; хотяй вони були всегда готові віддавати честь і славу приналежні Його імені. Але вони вже думали о Нім як о своїм Отці і так до Него зверталися в своїх молитвах. Вони відчували на собі його вітцівську опіку і мали свідоцтво духа, що вони є силами Бога. — до Римлян 8:14.

Що Ісус всегда дбав о своїх учеників, се видно з еєї молитви. Він був правдивим „великим Настирем овец“, як ап. Павло називає Його. (до Жидів 13:20) Ісус знав, що має умерти, і що тоді не буде міг доглядати своїх овец, тому молився до Отця і просив Його, щоб Він заопікувався ними. Тут св. Письмо говорить ясно і виступає проти науки тих, котрі кажуть, що Ісус не міг умерти і не вмер; котрі кажуть, що його смерть послужила Йому, що Він тоді одержав більшу свободу, більше

життя і більшу можливість в праці. Ісус знав, що Він буде мертвий аж до третього дня. Тому Він просив свого Отця, щоб за той час заопікувався його вівцями, як довго Він буде переможений силами темноти. — як довго буде мертвий. — Лука 22:53.

Католики і прочі „християни“, не маючи інших аргументів, в розниці хватаються слів ап. Петра (1-ше 3:19) і кажуть, що Ісус, коли умер на хресті, пішов до вязниці до духів і там мав багато до діла, підчас коли св. Письмо виразно учить, що Він лежав мертвий в гробі. Але чи можна припустити, щоб Ісус онускан свої вівці тоді, коли вони так дуже потребували настрира, а ішов проповідати таким, котрі відлучилися від Бога? Отець вислухав молитву Ісуса, бо його вірних учеників священники, їх противники, лишили в спокою. Слово, яке Ісус дав ученикам, поділяло на них так, що вони відлучилися від світа так, як Він сам був відлучений від світа і не належав зовсім до світа. Се, розуміється, не значить, наче б ученики Ісусові відлучилися від людей, але від світа, від його звичаїв і порядків і устрою світа, де кождий дбає тільки про себе, як би збогатитись копитом других а не о добро загаду. А відлучило їх се, що пізнали Отця і Ісуса, пізнали надію слави, яку Він їм предложив, і тому стали на службу своєму Богу. Коли се пізнали, се розбудило в них нове життя. Вони злучаються з Ісусом і будуть з Нім одні, як Він і Отець були одні. — Йоан 17:11.

Ісус молився і просив Отця, щоб Він освітив його учеників, або, щоб Він відлучив їх або очистив їх. Отець освітив Його самого, і Він віддав себе цілковито своєму Отцю. Бог відлучив Ісуса і призначив Його на особливу працю, і від тоді Ісус став працювати цілим своїм серцем, умом, душею і всіма силами. Він хотів, щоб його ученики йшли за Ним, щоб Отець відлучив їх до еєї служби і задля засаг Ісуса могли йти його слідами.

Описля Він просив Отця, щоб між Отцем і Нім а Церквою прийшло еше до тіснійшого союзу, щоб так „як Ти Отче в мені і я в Тобі, щоб і вони в нас одні були.“ (Йоан 17:21) Тому то знаючи, що така є воля Отця, Ісус сказав, що Він дав своїм ученикам славу або честь, котру Отець Йому дав. Бо перед ними етверається ще більше діло, аніж сама сполука і з'єднанне. А іменно, „щоб світ зрозумів, що Ти мене післяв еси і полюбив їх, як мене полюбив еси.“ До сего часу світ ще не знає о сім.

Господь Ісус, невидимо тепер присутний, збирає своїх вірних людей і громадить їх до купи. Ся Церква Христова є тепер так сильно з собою злучена, як ніколи перед тим. Вона пізнає, яка є правдива єдиність з Отцем і Сином. І задля її віри і вірности світ пізнає, що Бог післяв Ісуса на землю, і що Бог любить Церкву, котра дає свідоцтво є Нім так, як возлюбив свого Сина. Бог вибрав Церкву в Ісусі і приймає її через Него. (до Ефесян 1:4) Маючи її на думці, Ісус сказав: „Отче, хоч у, щоб ті, котрих Ти дав еси мені, були зі мною там, де я є; щоб вони виділи славу мою, котру дав еси мені; бо Ти полюбив еси мене перш основання світа.“

Тільки хто є оживлений святим духом, сей може видіти і розуміти правдиве відношення Ісуса до Отця. (1. до Корин. 12:3) Тут не говорять Бог, як т. зв. християни мильно вірують, що Ісус був самим Богом. Але туту говорить сей, котрий отримав ласку і владу, і

то ще говорять молячись. Послідні слова Ісуса показують, що його всегласним змаганням буде, — щоб імя Отця було знане, „щоб любов, якою Ти любив esi мене, була в них, а я в них.“

ІСУС В ГОРОДІ ГЕТСИМАНСЬКІМ

ІСУС ВИСТАВЛЕНИЙ НА ДУЖЕ ВЕЛИКУ ПРОБУ — СЛОВА ПРОРОЦТВА ВЕЛИКОЮ ПОМОЧЮ ДЛЯ ІСУСА — ІСУС ПОБИДИВ, ВИКОНУЮЧИ ВОЛЮ БОГА ОТЦЯ.

„Отче все можливо Тобі: мимо неси від мене чашу сю; тільки ж не що я хочу, а що Ти.“ — Марк 14:36:

По вечері Ісус з своїми учениками удався за місто до городу Оливного, де часто переводив на молитві цілі ночі. Він вірив, що там в розмові з своїм Отцем знайде покритення, як се не раз бувало перед тим, і отримає силу перенести тяжкі проби недалеких годин. Але коли увійшли в тінь дерев, здавалося, наче б ввійшли в долгуну тіню смерті.

Як прибули до городу (Лука 22:40), Ісус став говорити їм, щоб молилися і малися на осторожності. Правдоподібно тоді сказав їм ясно, чому Юда опустив комнату скорше ще, аніж Він установив намятку і знак своєї смерті і знак їх спільности з Ним в його терпіннях аж до смерті. Він напояв їх, щоб молилися, бо інакше упадуть. Загально сказавши, люде не зрозуміли і хбно собі представили причини, якими Ісус руководився в своїх відносинах до Бога Єгови і до людей. Ісус знав, що злобним людем буде дозволено його звязати; але Він був спокійний, бо знав, що має сповнити волю свого Отця. Та по якімсь часі на своє здивованнє Він завважав, що його злука з Богом не була така, як передше. Яксь дроз і боязнь переняли його. Марк каже, що Ісус почав скорбіти та владатись в тугу. Щось надзвичайного і несподіваного налягло на Него. Се був початок сеї муки, під тягаром котрої Він кілька годин пізнійше видав свій останній передсмертний крик.

Лишивши вісім апостолів при вході до городу, наче передну сторожу, Ісус взяв з собою Петра, Якова і Йона і каже: тяжко сумла душа моя аж до смерті. І віддалився від них, встав на коліна і став молитись. Ісус знав давно, що йому відберуть життя, і тепер коли черне марево смерті стануло перед ним, Він зжахнувся. І коли молився, оволоділа Ним передсмертна дроз; Він не чув відповілі на свою просьбу. Ним оволоділа якась неописана боязнь. Правдоподібно Він не думав, що мусить переносити таку велику пробу, як сеся, бо тепер показалося, що Він мусить бути позбавлений всякої злуки з своїм Отцем. Як довго Він молився, не знаємо; можливо яку годину. І встав з місци і пішов до трьох апостолів. Він не міг говорити з ними о своїй тяжкій тревозі, хотий їх симпатія і любов богато покривила б його. Він застав їх сплячих. Здається, Він збудив Петра і занятав його, котрий перед годиною хвалився, що житє своє за Него готов положить, чому не може перебути з Ним хоч одної години. Вони не розуміли його тяжкої хвилі, але все таки могли зашитати себе, чи потребує Він їх помочи і в який спосіб могли би йому помочи. Ісус вернув назад на своє місце, а ті знова за-

снули. І ще раз молився як пердше, і знова не отримав відповілі.

Можна собі легко уявити, як сильно атакував Ісуса його великий противник. Ісус лишився без приятелів. Послідний тиждень Ісус проповідував в Єрусалимі і говорив людям о своїм Отці; але Він бачив, що наряд підбунтований своїми проповідниками: священниками, книжниками, фарисеями і всіми, що були знані і занимали визначне становище між ними, обернувся проти Ісуса. А тепер ще і його ученики, котрі кілька хвиль перед тим так сильно заявляли свою любов, і вони наче не дбали про Него або не розуміли. Яку сильну муку переносив Ісус, не можна описати. Але Він не падав на дусі. Він втретє став молитись до свого Отця, і се показує, що Він бажав найти якоїсь потіхи і покріплення для себе, але також показує, що Він все вірив своєму Отцеві.

Слова сі „тільки ж не що я хочу, а що Ти,“ криють в собі дуже глибоку думку. Ісус виявив своєму Отцеві, яке є його бажання, але, если Отець уважає за відповілійше не відновітати на його просьби, тоді і ся мовчанка вистарачає для него. Ап. Павло каже, що „почуте його за страх його перед Богом.“ (до Жидів 5:7) А що Він певно не просив, щоб не терів болів в часі жертви, з сего ясно, що Отець потішив його. Ісус, рішений сильно сповнити волю Отця, прийшов до рівноваги і успокоївся, бажючи прийняти і перетерпіти все, що буде потреба. Се була послідна ласка о послуді, котрої Ісус потребував научитись.

Вечером підчас споживання насхи Ізраїльтяни співали три псалми 115. до 118. Зовсім певно, що Ісус і ученики також співали сі псалми. І тепер в часі сих мук Ісус загадав на 116. псалму і зрозумів, що вона о Ним говорила. Без сумніву зміст сеї псалми допоміг Ісусу і покринив його, щоб сповнив точно волю Отця і приніс з себе жертву.

Бачимо, що сі муки, які переходив Ісус в городі, були потрібні є Божім пляні. Також треба було, щоб Ісус не тільки умер, але щоб також перетерпів муки, які звичайно приходять з смертю. Ісус знав, що мусить положити своє совершенне житє як ціну викупу за людей. Бо св. ап. Павло говорить, що мусіла бути цілоюжсна відновідна рівна ціна. Совершений чоловік мусів віддати своє совершенне житє, що відновідало би совершеному життю Адама, яке він за грїх стратив. (1. до Тимот. 2:6) Если б Ісус був стратив своє житє нагло і несподівано, тоді се не відновіло би вповні Божому

плянови. А Ісус добровільно посвятився сповняти волю Божу аж до смерті, аж стріне смерть лицем в лице; бо Він в „природний“ спосіб не був би умер.

А коли на останку Ісусом оволодів страх перед такою страшною річю, то знова мовчанка зі сторони Отця вказувала, що з раз випиленої дороги, яку вибрав первісно його дорогий Син і вірний Слуга, Він не міг уступити. І Отець знав, що хотий Він виставив свого лютого Сина на найвищу пробу, то однак Він вірови прийме і сповнить волю Божу і побідить і поконе всі атаки сатани. Бог не всегда вислухує просьби своїх слуг в такий самий спосіб. Коли ап. Павло молився так щиро, щоб Бог допоміг йому і усунув біль з його очей, що було для него дійсною перешкодою в його праці, то

Бог казав йому переказати, що його просьба не може бути вислухана. (2. до Корин. 12:7-9) Бог в такий сам спосіб не відповів Ісусу. Він відповів йому мовчанкою, що побудило Ісуса глязати вказівки для себе в слові Божім, котре провадило його як провідник у всіх дорогах його життя.

Псалма 116. має своє особливе значіння в теперішнім часі для членів Церкви. Бачимо, що члени Церкви будуть переходити також тяжкі проби і досвідчення, хотий може не такі тяжкі, які перетерпів на собі наш Спаситель. Але Церква мусть мати сильну віру аж до кінця, хотий вже бачить довкола себе світло надходячого царства.

ХРИСТОС ПЕРЕД ПИЛАТОМ.

ОБЛУДНИКИ ОБВИНЯЮТЬ ФАЛЬШИВО — ЗНЕВАЖАЮТЬ ІСУСА

„Він був поранений за гріхи наші.“ — Ісаїя 53:5.

Перед нами розкривається найстрашніший образ, який світ коли оглядав; образ повний ганьби, котрий показує, як страшно низько унаві рід людський; образ великої ненависті і злоби, покритої плащиком релігії; образ твердого серця, котре не дбає ні про Бога ні про чоловіка.

Ісус, вставши від молитви, прийшов до своїх учеників. Саме тоді з другої сторони вийшла напроти Него товпа людей, узброєна колами і мечами. Провадив їх Юда. Коли приблизився ближше, Юда виступив наперед, приступив до Ісуса і поцілував його, даючи тим знак товпі, хто є Ісус. І Ісус відозвався до него: „Приятелю, друже, чого прийшов еси?“

Три рази Ісус ужив слова „приятелю“, щоб показати людську облуду. „Друже, приятелю“, сказав пан дому до сего, що прийшов на весілля, не маючи весільної оджі, „чому увійшов еси сюди, не маючи весільної оджі?“ (Мат. 22:12) „Друже, приятелю“, сказав пан винниці до тих, що шемрали, „я не кривджу тебе. . . Чи твоє око лише тому, що я добрий?“ (Мат. 20:13-15) „Друже“, сказав Ісус до Юди, „чого прийшов еси.“ Та в ніоднім з тих разів не було відповіди на питання.

Ісус тоді снитав товпі, кого вони глядають. Правдоподібно вони думали, що ученики будуть боронити свго Пана. Вони відповіли: „Ісуса Назорея.“ На се Ісус: „Я є.“ Але коли промовив се слово, вони попадали на землю. Без сумніву Ісус показав сю силу, щоб показати їм, що вони нічого йому не вдіють, хіба що Він сам на се зівольтить. Але можливо учинив се задля своїх учеників; бо тепер сказав, щоб брали його, а учеників лишили в спокою. Але Петро, всегда скорий до діла, і можливо набравши відваги, коли побачив силу свого Учителя над товпою, вняв меч і став боронити і відтяв ним ухо слугі архиерея. Та Ісус приложив ухо і стало здорове, а Петра зганив, кажучи йому, що Він мусть виняти чашу, яку йому наготовив Отець. Іоан 18:10,11.

Тоді Ісус звернувся до проведирів товпи і з обуренням промовив: „Чи се як на розбійника вийшли ви з мечами та киями, брати мене? Я щодня силів в вас, навчаючи в церкві, і ви не брали мене.“ А тепер шу-

каєте мене по ночі? Тим своїм учинком вони потвердили, що їх діла були злі, і тому боялися виступити з тим прилюдно. І тоді товпа кинулася на Ісуса, а ученики, бачучи се, оставили свого Учителя і утікли.

Ісус, хотий сповнити волю свого Отця, яка би вона і не була зглядом Него і винити чашу, яка була для Него наготовлена, дозволив себе товпі звязати. І повели Ісуса до Анни, що був тестем архиерея Каяфі. Анна, названий також архиереем, не був вже архиереем, але мав велике значіння, і тому повели Ісуса до него. Що діялось, коли Ісус стояв перед Анною, сего напевно не можемо знати. Можливо тому там взяли Ісуса, щоб перетримати його там, аж зберуться всі члени Синедріону на спеціальне засідання. Опісля Анна відслав звязаного Ісуса до первосвященника Каяфи, котрий питався його, яка є його наука і де є його ученики.

Ісус відповів йому, що Він всегда научав явно і всі знають, що Він учив і що ділав, і нема причини його про се питати. Лучше нехай снитає тих, котрі чули його науку. Тоді оден із слуг ударив рукою в лице Ісуса, кажучи: „Так відповідає архиерееви?“ На се Ісус відповів йому: „Коли я недобре сказав, докажи, що недобре, а коли добре, то за що мене беш?“

ОБЛУДНИКИ ОБВИНЯЮТЬ ФАЛЬШИВО

Члени Синедріону засіли на суд і казали привести фальшивих підлачених свідків. Вони хотіли знайти обвинення проти Него, щоб дало їм підставу оскаржити його перед римським намісником, що Ісус намовляє людей до бунту. І те, що хотіли, отримали від самого Ісуса. (Лука 22:70) І на другий день раненько запровадили Ісуса перед Пилата. Але лицемірні і облудні Жиди не хотіли переступити порога палати римського намісника, боючись, щоб не стались „нечистими.“ Бо вони уважали себе за „святих“ людей, і мусли бути чисті, щоб могли святкувати пасху. Пилат вислухав оскаржень проти Ісуса, але не знайшов в тім нічого, щоб Ісус заслугував на кару. Він бачив, що вони тільки з ненависти і зі злости виговорювали на Него. Щоб позбутися неприємної ситуації для себе, Пилат післав Ісуса до Ірода, (котрий був в Єрусалимі задля пасхи), бо Жиди

обвиняли Ісуса, що Він збунтував нарід в цілій Галилеї, котра була під властю Ірода. Ірод, побачивши Ісуса, дуже втішився. Він сподівався, що Ісус учинить перед ним яке чудо. (Лука 23:8) Без сумніву він думав, що Ісус схоче показати перед ним, що Він не є звичайним чоловіком.

Ірод ставив різні питання, але Ісус не відповідав на них. Первосвященники оскаржували його різно, але Він і тоді не відзивався. Тоді Ірод казав своїм людям посміятись з Ісуса. Одягли його в ясну одіж і, насміявшись з него, Ірод відслав Ісуса назад до Пилата. З нагоди сего єі оба мужі, Пилат і Ірод, що верогували з собою, сего дня поєдналися. — Лука 23:12.

Пилат повторив, що закидають Ісусу, на що Ісус відповів, що Він є справді царем, але його царство не таке, яке Пилат заступає. Його царство є царством правди.

Тоді Пилат сказав первосвященникам і прочим, що він не знаходить в тім чоловіці ніякої вини, бо і Ірод розглядав і не найшов в нім вини, щоб заслугував на смерть. І сказав: „Покаравши, відвущу його.“ (Лука 23:16) Се рішення показує, якого твердого і звірського серця він був. Йому зовсім не розходилося о справедливість, а де хотів тільки задоволити бажання людей. Він сподівався, що коли Іуди побачуть, що Ісуса укарано, тоді їх злість промине, і він не буде потребував посилати невинного чоловіка на смерть. Але первосвященники і книжники стали кричати і домогались смерті.

Пилат, не зважаючи на їх крики, засудив Ісуса на бичоване. Жовніри, звичайно нечулі на людський біль, були вдоволені, що можуть укарати сею страшною карою зненавидженого Жидовина. Вони били його, насміхались з Него, положили йому терневий вінець на голову і притискали його до голови. З кровю спливаючою по лиці і покритого червоним плащем, котрий дано, щоб виставити Ісуса на більший посміх як також, щоб закрити ним пошарпане тіло, Пилат вивів Ісуса перед наред і сказав: „Ось, чоловік!“ (Йоан 19:5) Страшний був се вид, який побачив нарід. Не правді Ісус був одним з найшляхотніших і найбільших людей на світі. Бо ніхто не міг йому в чім дорівняти. І по мимо того, що хотий хотіли зневажити його, Він своїм поведінням вирізнявся понад всіх. Пилат, впровадивши Ісуса перед народ, думав, що коли люди побачать його збитого і зкатованого, з терневим вінцем на голові, то онамятаються і змилюються і не будуть прагнути життя Ісуса. Але сталося навпаки! Підбурений священниками народ, побачивши кров, закричав: „Розпни, розпни його!“ І в додатку закричали: Він називає себе Сином Божим!

Учувши се, Пилат настрашився, і казав впровадити Ісуса до палати і став його питати. Але Ісус не відповідав. Тоді Пилат каже: „Чи не знаєш, що маю власть розпнати Тебе, і власть маю відпустити Тебе? На се Ісус відказав: Не мав би єси власти ніякої надо мною, коли б не було тобі дано звши.“ (Йоан 19:10,11) Який великий контраст між двома єси мужами: між представителем світської влади а представителем царства небес (Божого)! Пилат думав про себе, що він є сильний і могучий, а в дійсности він був слабкий і в ру-

спокійний і повний поваги. Ісус був паном себе за цілий той час!

Оден раз тільки підніє Ісус свій голос проти кривди, яку йому заодіяно, але по тім мовчав і не отворяв своїх уст і ані трохи не хотів боронити себе, щоб уникнути грозичого кінця. Він поручив себе в руки Отця, і тому не просив нікого, щоб хто увільнив його, або ставав в його обороні. Чашу, яку Отець наготовив йому, Він хотів вишити. Над Ним чинили насильство і безправє. Але ми знаємо, що було причиною сеї несправедливости як також, чому Він мовчав. Пророк поясняє: „Він був поранений за гріхи наші і мучений за беззаконня наші.“ — Ісаїя 53:5.

Дивну дорогу мусів вибрати Син чоловічий, щоб доконати спасення для людей. „Господу вгодно було (Богу Єгови подобалося) його вбити, тому віддав його на муки.“ (Ісаїя 53:10) Грішні люди ділали так, як їм подобалося, і несвідомо сповнили Божий намір. Ісус був Агнцем Божим, котрого Бог приготував на жертву. І Він пішов на жертвник добре охотно.

Не без причини єв. Письмо описує так докладно про всі терпіння Ісусові. Бог казав записати се нам на науку. З сего учимся, до чого ненависть може допровадити, і як низько може упасти єв, хто є самолюбний. Ненависть фарисєв, що допровадила аж до убійства, є приміром для світа, до як низького стану допроваджує релігійне лицемірство, релігійна облуда! Безсердечність Пилата є приміром, до якої затверділости дійде чоловік, если нема в його серці Бога! Та єі облудні фарисєї заслугують на більшу догану, аніж Пилат, хотий і він був не без вини. Народ, котрий йшов сліпо за своїми провідниками, не заслугує на таку догану, як тамті; бо він не думав, що робить!

Народ єв, коли встане з своїх гробів, буде мати надію повернути до ласки Божої, але коли Пилат воскресне для него буде дуже встидно і соромно (Данїїл 12:2). Однає і він, если схоче упокоритися, буде міг отримати благословенне Боже через Того, котрого засудив на смерть, і буде жити. Але Юда, син погібели, пішов на знищеннєраз на всегда. Також правдоподібно подібна судьба спіткала тих, котрі ужили Іуду як свого орудія і намовили його до сего. Бо хотий вони казали, що стають в обороні віри, то по правді вони були великими ворогами правди, Ісуса а дальше і самого Бога! — Лука 10:16.

Треба завважати, що всі передові люди були проти Ісуса Христа, як: фарисєї, садукєї, сторонники Ірода або прихильники римського пановання, книжники, найвищі священники, так звана вся старшина. (Мат. 22; 26:3) Ісус не був бажаною особою для Жидів, ні для провідників вєрода, ні для самих людей. Також Римляне, а виймкою Пилата при самім останку, погордили Ісусом.

Люде, так великі як малі, є все однакові. Історія потверждає се найкраще. Але нещастє, яке запанувало по цілім світі, змушує тепер людей глядати ратунку у Бога і прислухуватися словам о царстві Божім.

Хотий Ісус не хотів відповідати на обвинення своїх противників і не відзивався, з виймкою одного разу, ко-

ках твоїх, і то за своє самолюбство. Навітаки, Ісус був сильний і могутий за свою праведність, тому був ли дав свідчення о несправедливості, то се не треба так розуміти, наче б Він хотів, щоб його ученики також не

відповідали в своїй обороні, коли їх поставлять перед світською властю. Бо Він сам обіцяв, „я дам вам уста і премудрість, котрій не здоліють противитись, ані встояти всі противники ваші.“ — Лука 21:14,15.

ВЕЧІР МОЛИТВИ І СЛОВА ДО РОЗВАЖУВАННЯ

Текст на 18. Марця 1925.

„Я вложу слова мої в уста тобі.“ — Ісаїя 51:16.

Посол (Божий), котрий заступає Бога, має за собою всяку силу, совершенну мудрість і безграничну любов. Хто се знаєє, в такого серці панує спокій (ума), вдоволення і радість. Бог хоче, щоб ми се знали, бо се наповнить радістю наші серця.

Бог Єгова впроваджує нову невидиму власть, котра буде управляти людьми по правді і в справедливості. Але також наміряє заложити царство або правительство на землі, котре буде видиме людьми і котре буде видимо управляти ними. Але воно також мусить бути справедливе. Бог Єгова, запроваджуючи се царство, уділив деяку працю з того також членам Церкви або членам тіла Христа. Отже останні члени Церкви по сій стороні „завіси“ мають виконати певну частку в сій предивній ділі. А сею частку є: давати свідчення о Бозі так перед братами, як і перед світом. Ся праця незабаром в повні скінчиться. Словняючи сю чинність, члени Церкви можуть бути певні, що Бог захоронить їх своєю могутю рукою.

Кожний посвятивший себе на службу Богу, коли щиро і ревно працює, час в собі задоволення, бо знає, що є під опікою могутого Бога Єгови. Се дальше, приносить йому мир і радість. — 1. Петра 2:9.

В нинішнім часі ніхто не може сподіватись, щоб Бог уділяв йому своєї опіки і вливав в його серце вдоволення, хіба що якийсь словняти вірно обов'язки як його свідка. Хто працює на службі Господеві і виконує все з охотою, сей добре робить. Если ми тільки маємо в собі правдивого духа нашого Учителя і розуміємо, що царство, яке тепер закладається, є Божим царством, і що за його ласкою ми будемо мати участь в тім царстві, се дасть нам мир, спокій, вдоволення і правдиву радість в Господі.

Текст на 25. Марця 1925.

„Які ж гарні на горах ноги благовістника, що ... проповідас спасенне.“ — Ісаїя 52:7.

Текст на 1. Априля-Цвітня 1925.

„Бог допоможе йому, як настане ранок.“ — Псалма 46:5.

Св. Письмо говорить, що початок царювання Христа, скоро Він обійме владу в свої руки і зачне розбивати злі системи на куски, є часом темряви. Святі пророки предсказали, що тоді на світі буде все в великій заколоті; що держави будуть непевні о себе, а народи у великій заколотанню і тревозі; одні партії стануть завзято поборювати других і так звана цивілізація стане упадати, розливатись. Хто дивиться на світ здоровими очима, сей бачить, що сей час вже надійшов.

Із слів, поставлених на чолі сего розважання, можемо заключити, що існуючі обставини будуть старатися викликати боязнь у всіх людей, а навіть у посвятивших себе. Однак всі, котрі покладають ціле своє довіре на Господа, не будуть потребувати боятись. „Бог нам прибіжище і сила, поміч скоро в нещастях.“ (Псал. 46:1) Хто вірить сій Божій обітниці і розуміє добре значіне сих слів, сей буде проживати спокійно, знаючи, що є під опікою любого Бога. Такий жис спокійно, і в його серці нема боязнь, бо знає, що милосерний Бог неначе Отець своєю отцівською рукою захоронить його.

Шалючі людські пристрасти, котрі за справою сатани щораз більше змагаються, видаються, як би хотіли потягнути з собою і поконати навіть і дітей Божих. Однак так довго нема для них ніякого небезпеченства, як довго позістають близько Бога. Як довго перебуваємо під покровом його руки і є свідками для Него, так довго маємо всяку причину бути певними себе і жити в спокою, знаючи, що нам нічого злого не станеться.

Хоч би яка страшна шаліла доквруги нас буря, то діти Божі, котрі є членами Церкви, повинні все мати на тямці, що: „Бог серед них; вони не захитаються; Бог допоможе їм, як настане ранок.“ — Псалма 46:5.

Если ми будемо вміли оцінити сю його велику любов до нас, тоді напевно будемо з глибини наших сердець прославляти нашого любого Отця і його возлюбленого Сина Ісуса Христа. Тоді також будемо старатися поучити других, як сильно опікується Бог тими, котрі його люблять і з довірем полягають на Него. І самі в тій вірі позістанемо аж до кінця, а в своїм часі отворяться нам щедрий вхід до славного Божого дому.

Текст на 8. Цвітня-Априля 1925.

„Як же вельми звеселиться він спасеннем твоїм.“ — Псал. 21:1.

Текст на 15. Априля-Цвітня 1925.

„Ось, слуга мій, що я за руку держу його. Він вибраний мій, що його влодобала собі душа моя. Я положив духа на Него. Він звістий народам суд справедливий.“ — Ісаїя 42:1.

Бог Єгова положив свого духа на Ісуса, щоб Він міг словняти його волю. (Ісаїя 61:1,2) Ісус був все вірний своєму Отцю в своїй службі, і тому св. Письмо називас його: Вірним і Правдивим. Але св. послідувателі Ісуса становлять з Ним одну громаду, одно тіло, головою котрого є Він сам. Хто є з Ісусом і в Ним, на такого спливає той самий дух Божий через Ісуса як через Голову. Бог Єгова називас і кличе до него також: слуга мій, що я за руку держу його; вибраний мій, що його влодобала душа моя. Без сумнію такі мусять тепер виконувати розкази і волю Божу, де тільки можуть. Бог Єгова наже о них: „А мої свідки, — говорить Єгова, — ви і слуга мій (Ісус).“ — Ісаїя 43:10.

Тепер є той час, коли треба свідчити. Сатана уживас всіх своїх сил, щоб представити Бога в темнім світі; за се слуги його мають свідчити о доброті і о величчю Бога Єгови. Вони, маючи духа Божого на собі, чують радість в своїх серцях, бо сей радости уділяє Отець всім тим, хто є його, і хто посідає його духа. Ідучи за сим духом такі тепер вправляються у свій службі, щоб опісля могли судити народи по правді і в справедливості так, як Бог давно признав.

Наш дорогий Отець через свого возлюбленого Сина, що є Головою сих слуг, говорить до членів Церкви і наже їм, щоб радувались в серці і були певні, що ними керує Отцівська рука: „Я, Господь (Єгова), поклинав тебе на правду і буду держати тебе за руку і берегти тебе, і поставлю тебе у завіт народам за світло невірним, щоб очі сліпим одчиняти, щоб виводити вясніз із вясниці, а сидячих у темряві з темниці.“ — Іса. 42:6,7.

Яка се велика заохота для нас, щоб ми охочо служили Богу, щоб опісля через нас могло прийти велике благословенне для людей. В міру сего, як наповняємось духом Божим, о стільки будемо старатися свідчити в Божій любові зглядом людей.

СОБОРНИЙ НАМЕТ АБО СКИНЯ ЗАВІТУ

¹⁵⁴Вони є гідні пожалування. Вони занедбали здобути нагороду, для того не можуть мати божественної природи, ані не можуть мати *привертання* до совершенної людської природи, як се світ буде мати; бо в їх посвяченню всі людські права і привілеї були прияті на жертву. Вони від тоді мали тільки духові надії і спосібність обігатись о нагороду *божественної* природи. І хотай вони не є добровільними побідниками, однак Бог любить їх і *спасе їх*, се є тих, котрі бояться пониження і погорди, се є бояться наруг, котрі носив на собі бичок, телець і козля поза табором на степі, у відокремленім або мертвим стані; тих, що не були досить ревні і вірні у своїому відношенню до Бога, до правди і до братів Господних. Їх втримували страх перед *людьми* і людські традиції-звичаї і погляди, котрі як ті сіти ловлять їх і втримують їх, аби не були послухні Богу аж до смерті. — до Жидів 2:15

¹⁵⁵За ласкою Первосвященника ся велика громада му-сить перейти через „велике горе“, аби їх тіло було *знищене*. Се не учинить їх добровільними побідниками і не дасть їм бути членами тіла Христового. Се не дасть їм місця на троні бути Царями і Священниками, тільки місце „перед тронем“, як совершенні духові ества, хотай не найвишого степеня духового, се є божественного. Хотай вони не будуть посідати *вінця* життя, се є нескерпності, однак, асли добре вправляться в часі терпіння, осягнуть степеня, подібний ангелам. Вони будуть служити Богу у Його святині, хотай не будуть членами сеї символічної святині, котрою є Христос. — Одритте 7:14-15.

¹⁵⁶Ся громада, представлена через відпущального козла, буде *вислана* на степи, се є відлучитись від світа, змусить її до сего „певний чоловік“, се є прикрі обставини, і так довго будуть її мучити різні протирности, аж спізнає марність, ошуканство і цілковиту безвартість похвал від світа, аж доки не зникнуть у них всі людські надії і вигляди на будучність — і аж тоді вони скажуть: Не моя, но твоя воля нехай дієсь, о Боже! Світ є всегда готовий насміхатись і дотпати ногами тих, що зазнають різних терпіння і смутків, хотай в него на лица видко облудний усміх а на устах нещирі похвали! Відпущального козла не палено на пустині, в степу; тільки палено жертви за гріх, се є бичка-телця і козла Господнього. (Жид. 13:11) Палене жертв за гріх представляла, що сі громади безнастанно піддаються під огнєні проби терпіння і є „вірні [хотять жертвуватись] аж до смерті.“ Обі громаді терплять аж до смерті людської волі і тіла; тільки сі із першої кляси умирають охоче, се є вони умирають поволі через безнастанне неваче розпинање свого тіла на кресті, як се показано в прообразі огня, котрий палиться так довго, аж не позістане нічого до спалення. Сих із другої кляси висилась на пустиню, в степи і там їх лишася, аби умерали проти своєї волі. Їх любов до похвал світа никне враз з тим, як світ має їх за нич, насміхася з них і погордає надми. А тим часом їх нове духове життє дозріває. Кляса Господнього козла *кладє* охоче своєю

людську природу на жертівник як *жертву* за помощью духа Господнього і Його *жертви*; а тіло кляси козла відпущального *знищиться* під провидіннем Божим, аби дух спасся.

¹⁵⁷Не тільки що се станеться в короткім часі з послідними членами сеї кляси відпущального козла, але те саме діялось до певної міри через цілий вік Євангелський. Бо завжди була одна кляса і то велика, котра віддавала свою волю на смерть тільки *примусово*, се є замість пожертвуватись добровільно, вони з примусу зазнавали „знищення тіла.“ (1 Кор. 5:5) Обі кляси, представлені через обох козлів, розвивались побіч себе через цілий вік Євангелський.

¹⁵⁸На кінець Боже провидіння, Господня рука, через різні досвідчення в часі Євангелського віку увільнить їх з неволі, іменню *знищить* многи теорії, віри і людські передання, як також великі з імени церковні організації, котрі держать при собі Його людей, клясу відпущального козла і перешкаджають їм чути і повинуватись слову Господньому.

¹⁵⁹Примусені йти на волю через упадок „Вавилону“ і рівночасно побачивши, що утратили *велику нагороду*, сі, „святі з горя“ услухають тоді голосу Первосвященника і сами будуть мусіти йти на пустиню, в степи, се є відлучатись від світа і поступенно *знищити* своє тіло. Ніколи передше не *посвячувало* себе так багато, як тепер; хотай в протягу цілого віку деякі посвячували себе.

¹⁶⁰Всі посвячені з обох громад або кляс, так громади козла Господнього як і громади відпущального козла, переходять через великі проби і терпіння. Однак одна громада або кляса уважає їх за легкі терпіння, приймає їх з утіхою і радуються, що удостоїлись терпіння. Їх жертва є добровільна, подібно як їх Голови. Для другої громади або кляси вони видаються тягаром, великими терпіннями, майже без утіхи жадної, се є *насилляне* *знищення* тіла. І в порівнанню до сего вони отримують різні становиска і нагороди при кінці бігу.

ЖЕРТВИ ВСПАЛЕННЯ В ДЕНЬ ПРИМИРЕННЯ

¹⁷¹„І вийде Арон у соборний намет (Святая) і поздіймає одіж льняну, що понадівав, як входив у святиню (Святая Святих), та й покладе її там; і викупає в воді тіло своє в місці святому (на Дворі), та й надіє (звичайну) одіж свою (шати слави і краси); і вийде він та й принесе вспалення своє (за себе) і вспалення людське (за людей) і в сеї спосіб скінчить покуту за себе (за тіло, се є церков, „мале стадо“) і за людей.“ (3 Мой. 16:23,24) Се є діло примирення в її кінцевих видах і зарисах.

¹⁷²Жертва вспалення складалась з двох баранів (стих 3, 5) оден представляв бичка а другий козла Господнього. Будучи собі подібними, вони показують на гармонію і єдність жертв, учинених через Ісуса і Його послідувачів, вони показують, що в очах Божих є вони одною жертвою. „Бо й хто освячує (Ісус) і хто освячується (мале стадо), від Одного всі; з сієї то причини не соромитись братами звати їх.“ — Жид. 2:11.

¹⁷³Се даліше показуєть з того, що ділали з кождою з сих жертв. Барани, призначені на цілопаленне, були потяті на кусні, обмиті а опісля кусні положено коло годови на жертівнику і спалено; ся жертва всеналення була солодкими пахощами для Ёгови. А що так чинено з обома бараними, се показувало, що у Ёгови всі часті становили одну жертву, се є що члени прилучені до Годови, були прийняті за одно, як *примиренне* за гріхи світа, в сей спосіб задосить відновіти жаданням справедливости за грішників всего світа.

¹⁷⁴Як жертва за гріх представляла жертву смерті Відкупителя, так слідоуча жертва всеналення представляла наглядний доказ, що Бог прийняв *ту саму* жертву. Не забуваймо, що Бог дає тим пізнати, що Він *не скоро ще покаже, що приймає* „лучші жертви,“ чим жертви бичків і козлів, аж доки не доповняться жертви за гріх, се є аж доки правдивий Первосвященник не одягнеться в честь і славу свого уряду, як се було показано через зміну одежи. Через цілий час приношення жертви за гріх він носив тільки білі льняні ризи-шати. Опісля, і звичайно, він носив світлі шати, представляючі честь і славу, яка йому припала б уділі. Через цілий вік Євангеліський священники приносили жертви за гріх, але не отримували чести, тільки при кінці віку Бог обявить і покаже перед всіма, що Він визнає їх за гідних і приймає їх жертви, уділяючи слави і чести всім священникам, котрі принесли жертву з себе і будуть благословити *людей*, за котрих гріхи вони учинили примирення.

¹⁷⁵Жертву всеналення палено на жертівнику на Дворі, з чого для нас наука, що Бог обявить перед всіма людьми Його прийняте жертви всего тіла (Голови і частей або членів), се є перед очами людей, сих самих людей, котрі з відразою відвертались від Ісуса і Його послідувателів, котрі в часі віку євангеліського принесли своє життя в жертву. Але заким Бог *окаже* своє прийняте їх праці (жертв), громада відлучального козла мусить йти на пустиню в степи, а Первосвященник мусить змінити свою одіж.

¹⁷⁶Як білі ризи-шати, ношені в часі дійствій жертви, *покривали тіло* Первосвященника і представляли *ограбованне тіла*, їх непорочність в очах Божих зі згляду на Христа, так шати-ризи краси і слави, котрі опісля брав ка себе, представляють будущу славу, стан і діяльність церкви, коли нові сотворіння прийдуть до совершенности, се є по переході поза другу завісу. Обмитте водою в сім часі представляє, що хотяй білі шати-ризи (приписана праведність тіла) зістає тепер зняті, то однак се не означає повороту до стану гріховного, але доповненне очищення, се є що в часі воскресення тіло стало *совершенном*; бо шати краси і слави представляють славу, честь і нестерельність першого воскресення, се є Божої природи. Обмитте показує даліше, що гріхи людей, за котрих учинено примиренне, не мають приступу ні не опоганять чистоти Первосвященника.

¹⁷⁷Так закінчився прообраз розвою священства і задоситьучиненне за гріхи світа. Та однак ми ще затримасмося і кинемо оком на кілька стихів сеї голови, 3 Мой. 16, котрі не так дуже вирост мають дучність з нашим предметом.

¹⁷⁸Стих 17. „Тільки ж нікого щоб небуло в соборному наметі, коли він увійде покутувати в святині (Святая Святых), аж коли вийде. І так відправить він покуту за себе і за дім свій і за всю громаду Ізраїлеву.“

¹⁷⁹Се ограниченне відноситься тільки до сего дня Примирення, бо Апостол говорить: „В перву скіню (Святая) завжди входили священники, правлячи служби; у другу ж (Святая Святых) раз в рік сам архиерей“, в День Примирення, котрий повтарявся що року. — До Жид. 9:7.

¹⁸⁰Привілаєй бути в правдивім Наметі належав тільки до священників, се є до членів тіла Первосвященника. Так отже, чи будучи тепер в першій небесній стані (як *духовно усноблені*, нові сотворіння в Христі), чи то, як ми скоро надіємось бути в другім або совершеннім духовім стані, се станесь чи в однім, чи в обох случаях, бо ми є в Христі Ісусі *новими сотворіннями*, отже ми не є вже більше *людьми*. Бо „ви ж не по *тілу* (людському), а в дуєі (духові, нові сотворіння), коли тільки дух Божий домує в вас.“ — Римл. 8:9.

¹⁸¹Застереженне, щоб тільки Первосвященник *сам одек* входив до Свята Святых раз в рік, аби учинити діло примирення, не треба розуміти, не мов би він або низші священники ніколи не входили там другими днями, се є по Дню Примирення, коли учинив повне задоситьучиненне за гріхи. Противно, Первосвященник входив до Свята Святых так часто, тільки разів вимагала сего потреба порадитись у Ёгови в справах Ізраїля, уживаючи нагрудника еуду Урім і Туммім. Також коли табор нуєкався в дальшу дорогу, як се часто бувало, священники входили до середини, здіймали завіси і обивали скіню свідчення і всі святі річи, заким Левітам було дозволено їх нести. — 4 Мой. 4:5-16.

¹⁸²Також, коли який Ізраїльтянин приносив жертву за гріх до священників (коли вже жертви Дня Примирення скінчились), вони всі входили до Свята Святых і там споживали. (4 Мой. 18:10) Так також в дійсності в Новім Завітї, коли теперішній День Примирення віку євангеліі скінчиться, царське священство буде в Свята Святых або в *совершенном духовім стані*, і там буде приймати (їсти) жертви за гріхи, котрі приносить світ за свої гріхи, але не за гріх первородний або Адама, що був зглажений в День Примирення. В сім совершеннім духовім стані се священство буде наставляти світ в кожній справі, як се представлено через рішення і відновіти давані Ізраїлеви за помічю Урім і Туммім.

¹⁸³Стих 28. „А той, хто палити буде їх (бичка і козла принесених на жертву) нехай повнирає едіж свою та скупає в воді тіло своє; а потім можна йому ввійти до Табору.“

¹⁸⁴Се неначе говорить, що сі, що були головними орудями, що зневажали, лихословили і нищили Ісуса як *чоловіка*, се є бичка, і Його мале стадо, як *людей*, се є козла, не отримають *особливої* кари, бо вони ділали неспівідомо, а рівночасно виконували Божий плян в своїм часі. Вони можуть обмитись і бути чистими і вернути до табору, се є до сего самого стану, що й другі люди на світі, котрі через наслідство є грішниками, бо за них

всіх Ісус умер на хресті. Вони всі викидають повороту великого Первосвященника і благословення, котрі тоді обійме всіх.

¹⁸⁵Стіх 26. „А той, хто вів козла на відпущення, мусить свою одіж випрати і своє тіло у воді скупати; потім можна йому ввійти в Табор.“

¹⁸⁶Се учить те саме відносно до сих, що будуть орудами, через котрих прийдуть нещастя і горе а описи *знищення тіла* цієї великої громади, котру представляв відпущальний козел. Вони будуть мусіти отримати від Бога особливе прощення за свої злі учинки, але остаточно стануть на тім самім становищу, що й другі люди.

БЛАГОСЛОВЕННЯ, ЩО СЛІДУВАЛИ ПО ЖЕРТВАХ ДЛЯ ПРИМИРЕННЯ

¹⁸⁷Так скінчився прообразовий День Примирення. Ізраїль, в сей спосіб очищений прообразово з гріха, не був вже більше уважаний за сплячленого і відлученого від Бога, але від тепер був вже примирений з Ним. Справедливість не осуджувала вже більше Ізраїля, але дала зрозуміти йому пощадного, присутність між ними, Бога, котрий буде благословити і стеречи і запровадить його до землі Ханаан відпочинку і мира.

¹⁸⁸День Примирення є прообразом сего віка євангелій, в часі котрого Ісус і Його тіло, се є церков, завдяки відкупленню і впливаючого з нього оправданія, ділають жертву а в наслідок сего приносять жертву Справедливості, для повного задоситьчинення за гріх Адама. Коли діло примирення буде скінчене, тоді Бог узнає людський рід на світі і заложить свою святиню між людьми. Тоді сповніться написане: „Ось оселя Божа (прославлена церков) з людьми і домувати буде з ними; а вони будуть (стануться) Його люди і сам Бог буде з ними, Бог їх. І обітре Бог всяку сльозу з очей їх; і смерті більш не буде; ані смутку, ані крику, ані труду не буде вже; перше бо минуло (панування) Сатани, гріха і смерті). І рече Сидячий на престолі: ось, усе нове роблю.“ — Одк. 21:3-5.

¹⁸⁹Але підчас коли всі ті благословення будуть в наслідок сего, що Бог заложить свою оселю, або святиню між людьми, „Я прославлю підніжок ніг моїх“ — „земля се підніжок ногам моїм“ (Іса. 60:13; 66:1), то однак маюче наступити діло благословень буде поступати поступенно, вимагаюче цілого віку Тисячліття, аби його виконати, се є Адамова смерть, болі і сльози будуть поступенно вищені, усувані на бік. Се розлічнєся з другим приходом Христа, се є Царя — Священника, але не буде воно вповні доконане аж при кінці віку Тисячліття.

¹⁹⁰Поступенний хід, в який чоловік буде прирощаний до людської совершенности і цілковитої гармонії з Богом є дуже добре показаний на прообразових жертвах Ізраїля, які приношено на День Примирення. Дійсні жертви, котрих прообразами тільки були старозавітні жертви, сповніться в часі Тисячліття, як се вкратці побачимо.

¹⁹¹Аби добре і відповідно розділити і зрозуміти ці прообразові жертви, мусимо узнати теперішній вік єван-

гельний як День Примирення з Богом за загальний гріх світа. А всі прообразові жертви, що приносились на День Примирення, представляли словесні або дійсні, котрі мали відбуватись по укінченню віка євангелій, се є в часі Тисячліття, коли грішний світ стане пощаданий, примирений з Богом.

¹⁹²Так бачимо, що примирення складаєсь з двох частей: перше, *примирена* Справедливість, котра більше не осуджує і не нищить Адама і його дітей з причини його гріха; і друге, поворот грішників до примирення з Божими справедливими законами, узнаючи їх і повинуючись їм. Перша часть *примирення* або пощадання відбулась вповні через службу Первосвященника, *складаючого жертви в День Примирення*. Друга, се є пощадання світа з Богом, або приведення до цілковитого *примирення* або *згоди* з Богом так много з людського роду, скільки їх схоче прийти. Се буде доконане в часі будучого віка Тисячліття за помічю царського священства, прославлених Царів і Священників, котрі, як представляв Мойсей, будуть Великим Пророком, котрого Господь Бог підвигне, аби учили і управляли людьми. А если вони не послухають сего пророка, будуть відтяти від життя, умиряючи другою смертю. — 5 Мой. 18:15; Діяння 3:23.

¹⁹³Однак нехай буде нам ясно перед очима, що хотять святим, се є послідувателям Ісуса, є дозволено, як представлено се через козла Господнього, брати участь і бути членами жертви, приношеної за світ, то сталося не для того, неначеб їх природа була чистішою або лучшою чим світа; бо цілий рід, що вийшов з Адама, зівстав в нім осуджений; поміж ними „нема праведного нікого“ (Рим. 3:10) і жадеи з них не може дати *випуну* за брата свого. — Псалма 49:7.

¹⁹⁴Свій уділ в жертві за гріхи вони уважають за ласку, бо через се вони можуть статись враз з Ісусом учасниками приобіцяної Божої природи і бути Його товаришами і співнаслідниками. Аби їм було вільно і вони могли принести себе на жертву приятну Богови, наперех Бог причислює їм заслуги смерті Ісусової і в такий спосіб оправдує або очищує. В сей спосіб *смерть* Ісуса *приносить* благословення на світ *через* Його тіло, се є через церков.

¹⁹⁵Через се, що прообрази не роблять ніякої різниці між живими а мертвими, міг би хтось з того заключати, що коли скінчаться жертви Первосвященника і розлічнуться благословення, тільки тоді живі будуть велико благословенні. Та ми відповідаємо: Ні! В Божих очах так живі як і мертві є собі подібні. Він говорить о них всіх як о мертвих. Всі вони є в неволі смерті Адама; а маленька іскра життя, яку тепер посідає чоловік є в дійсности тільки станом умирання. Сей людський рід уважась за мертвий через гріх Адама. Але з кінцем новозавітного Дня Примирення буде предложене всім благословення оправданія і життя на таких умовах, яким всі будуть могли повинуватись, і хто небудь схоче, буде міг отримати назад від життядавця, Відкупителя все, що стратив в Адамі, се є життя, свободу, ласку у Бога і т. и. так сі, що пішли до гробу, як і сі, що йдуть понад пропастью — „долани тіни смертної“.

ПИТАННЯ ДО НАМЕТУ

- 84) Яка буде їх нагорода і який їх стан? §§ 164, 165; Одкрите 7:15.
- 85) Що се означає, коли випущено в пустиню? § 166; С'07-232.
- 86) Чи уся класа відлучального козла або компанія має дозріти в часі великого гора, котрим закінчиться сей Євангелський вік? § § 166, 167.
- 87) В який спосіб сі невідальки вийдуть на волю, коли вибрані вже будуть прославлені? § § 168, 169.
- 88) Чи вірні, більші чим побідники, зазнають також великих терпінь? і чим вони різняться від великої громади? § 170; Діян. Ап. 14:22; Йоана 16:33.

ЖЕРТВИ ВСЕНАЛЕННЯ В ДЕНЬ ПРИМИРЕННЯ

- 89) Длячого Аронови приказано принести двох баранів на всепалення? § 172. 3 Мой. 16:3-5.
- 90) Чому він знімав дияні шати а одягався в „шати краси і слави“, заким приносив жертви всепалення? § § 171, 172.
- 91) Чи однаково ділали з обома баранами? 3 Мой. 9:12-16; § 173.
- 92) Що се представляло? § 173.
- 93) Яка була різниця між жертвою всепалення а жертвою за гріх? § 174.
- 94) Коли Бог ожаке своє прийняття довершеної жертви за гріхи світа? 3 Мой. 9:22-24; Одкр. 14:1-7. § 175.
- 95) Чому жертви Христа і членів Його тіла називаються „лучшими жертвами“? Жид. 7:19; § 9:23.
- 96) Чи ми можемо сподіватись, що Бог наділань нас, як своїх вибраних святиків, честю і славою перед всіми людьми, як довго тут „мешкаємо“ в тілі? Фил. 2:5-10; 1 Кор. 4:8-14; § 174.
- 97) Де Первосвященик приносив жертву всепалення? 3 Мой. 16:24; § 175.
- 98) Поясни, що означали шати, котрі мав Первосвященик в День Примирення, а ті, в котрі він в'одягався при кінці сего дня. § 176.
- 99) Що означало обмиття Первосвященика поскінченню жертви за гріх а перед принесенням жертви всепалення? 3 Мой. 16:24; § 176.
- 100) Чому не міг бути ніхто в Соборнім Наметі, в Свята, коли Арон входить до Свята Святих з кровю так бичка як козла Господнього? 3 Мой. 16:17; § § 178-180.

101) Що се представляло, що Первосвященик раз в рік — в День Примирення входить сам оден до Свята Святих? § 181.

102) Чи Первосвященик і священники входили до Свята Святих по Дню Примирення? § 181; 1 що се означало? 4 Мой. 18:10; § 182.

103) Чи Бог буде особливше карати тих, котрі переслідуючи і т. д. допомагали знищити людське тіло Христа (бичка) і малого стада (козла)? § § 183, 184.

104) Чи отримають особлившу кару сі, що знищили тіло людське великої громади (козла відлучального)? § 186.

БЛАГОСЛОВЕННЯ, ЩО СЛІДУВАЛИ ПО ЖЕРТВАХ

- 105) В яким стані були діти Ізраїля що до Бога по укінченню жертв Дня Примирення? 3 Мой. 16:33,34; § 187.
- 106) Кому або за що Ісус і Його церква приносять себе в жертву? 3 Мой. 16:14,15; § 188.
- 107) За які гріхи вони приносять себе в жертву? Рим. 5:17-19; § 188.
- 108) Коли в перше узнасть Бог людський рід? 3 Мой. 9:8-23; Рим. 8:19-21; § 188.
- 109) Який буде наслідок сего узнання? Одкр. 22:1-3; Ісаї 11:6-9; 25:6-9; 35:1-10; 29:18-20; § 188.
- 110) Чи благословення, походять зі справедливого царства установленого по укінченню дійсного Дня Примирення, придуть в одній хвилі чи поступенно? Ісаї 62:10-12; Йоана 5:28,29; 1 Кор. 15:23-25; Ісаї 65:20. § 189.
- 111) Чи се поступенне діло було показане на прообразових жертвах? і як? § 190.
- 112) Як можемо добре розділти і зрозуміти сі різні прообразові жертви жидівського віка? § 191.
- 113) Які є дві головні часті Примирення? § 192.
- 114) Як і коли сповнилась перша часть? § 192.
- 115) Як і коли сповнилась друга часть? § 192.
- 116) Чи вибір невісти Христової в часі сего віка, котра в будучности враз з Ним має піднести і відродити світ, покаже, що вона з природи є лучша і чистіша, чим прочі люди? 1 Кор. 1:26-29; Рим. 3:10; Пс. 49:7; § § 192, 193.
- 117) Від кого зависить піла сила жертви Примирення? § 194.
- 118) Чи умерші народи так само скористають з великого сего благословення як і живучі? Жид. 2:9; 1 Тим. 2:5,6; Рим. 14:9; Оси 13:14; Езек. 16:44-68; § § 195, 196.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

Любий і Дорогий Швагре! Лист від вас отримав, а кілька днів вперед пару брошур. Очікую на Біблію, а як отримаю, зараз повідомлю. Мусу вам признатися, що від коли читаю книжки, а в своїм життю читаю а багато, всілякі історії, романи, з географії і астрономії, то однак ніколи мене так не зацікавили, як сі, що Ви мені прислали. Читаю їх з охотою і з розвагою, а ще більше думаю о тім св. Письмі, о пророцтвах, що пророки пророкували. Коли добре застановитися, то видно, що все сповнилося. Але не кожний може сес поняти. Треба багато читати і добре застановлятися. Неоден читає і не може йому поміститися в голові, тай відложить книжку на бік і каже: я того не розумію. А мені то так все ясно як би в зеркалі. ... Маю одну просьбу: пришліть мені: День Німсти або Велике Пророцтво нашого Господа, і що говорить св. Письмо о Пеклі, чи так як наші „учители“ нас учать, бо вже би час, щоб народ пізнав сам себе і не йшов за тим їх туманенем.

I. П. з Б. — від Тернопіля

* * *

Дорогі Братя. Від знакомого дістав я ваш журнал і книжки і дуже я їх полюбив. Із щирого серця хочу бути вашим братом і ширити Христову науку і братню любов між нашим народом, най і йому засвітити світло. Прошу вас, любі братя, посилайте

те мені ваш журнал і пришліть кілька ваших книжоч, най узброюєсь словом Божим, а буду ревно працювати. Бог вам за се винагородить. Він видить, що не маю чим заплатити.

M. M. з Дз. — від Жовкви

* * *

Лист з Канади

Дорогий в Христі Брате. Перед хвилею вернуза я домів з роботи, а мій брат зачав мені читати Вартову Башту, листи зі старого краю. І обоє ми розілакались. Плакали по части з радості, що правда і там шириться, а друге, що нема кому там допомогти їм. А ще гірше серце болить, що сатана стараєся вирвати їм і те, що вже трішка здобули. Ріжні думки приходили нам на думку, як тим гонимим правди Божої допомогти. А вкінці рішилися післати до вас нашу лепту ... а ви як там видите, пішліть за се гонимим слова Божого. Молмо Огня небесного о Його щедре благословення на сю працю і на тих одиниць, котрі відчувають таку велику жажду, і щоб Отець небесний благословив вас в сій праці

вам живилі брат і сестра в Христі

A. C. з Вінніпеґу